

FIȘA DISCIPLINEI

Bioadaptare 2021-2022

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Științe, Educație Fizică și Informatică
1.3	Departamentul	Științe ale naturii
1.4	Domeniul de studii	Știința mediului
1.5	Ciclul de studii	Licență
1.6	Programul de studii / Calificarea	Ecologie și protecția mediului / Ecolog

2. Date despre disciplină

2. Date despre disciplina											
2.1	Denumirea disciplinei					Bioadaptare					
2.2	Titularul activităților de curs					Lect.univ.dr. Maria Cristina Ponepal					
2.3	Titularul activităților de laborator					Lect.univ.dr. Maria Cristina Ponepal					
2.4	Anul de studii	III	2.5	Semestrul	II	2.6	Tipul de evaluare	Examen	2.7	Regimul disciplinei	C / O

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	4	3.2	din care curs	2	3.3	seminar/laborator	2
3.4	Total ore din planul de inv.	48	3.5	din care curs	24	3.6	seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp								ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								10
Tutoriat								6
Examinări								6
Alte activități								
3.7	Total ore studiu individual	52						
3.8	Total ore pe semestru	100						
3.9	Număr de credite	4						

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	Biologie animală, Biologie vegetală, Ecofiziologie animală, Ecofiziologie vegetală
4.2	De competențe	Competențe acumulate la disciplinele: Biologie animală, Biologie vegetală, Ecofiziologie animală, Ecofiziologie vegetală

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector și ecran
5.2	De desfășurare a seminarului/laboratorului	Laboratorul disciplinei (sala S 107), echipamente și aparatură de laborator, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- Identificarea și utilizarea principiilor legități, noțiuni și concepte specifice adaptării biologice - Utilizarea conexiunilor logice cu alte domenii științifice fundamentale conexe - Identificarea alternativelor optime în vederea caracterizării ecologice corespunzătoare a factorilor de mediu și elaborarea de măsuri privind protejarea acestora - Analiza și comunicarea datelor cu caracter științific
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere tehnice

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea de competențe în domeniul bioadaptării, necesare identificării și utilizării principalelor noțiuni și concepte ale adaptării organismelor la mediu, explicării mecanismelor funcționale ale adaptării organismelor animale la mediul ambiant, precum și utilizării metodelor, instrumentelor și aparaturii de măsurare și monitorizare a parametrilor fiziologici animali.

7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea principalelor modalități de adaptare filogenetică și ontogenetică • Descrierea sindromului general de adaptare • Identificarea factorilor stresanți din medii diferite • Explicarea modului în care factorii de mediu influențează morfologia și procesele fiziologice la animale • Descrierea modalităților de adaptare la condițiile de mediu variabile la nivel individual și populațional • Descrierea adaptărilor morfologice, structurale, funcționale și comportamentale la diferite medii de viață • Explicarea mecanismelor implicate în homeostazie și heterostazie

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Bioadaptarea. Definiție. Radiația adaptativă	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
2	Adaptări morfologice filogenetice și ontogenetice la diferite medii de viață	4	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
3	Fiziologia adaptării animalelor la mediu. Conceptul general de adaptare biologică; raportul dintre adaptare și homeostazie. Homeostazia și heterostazia	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
4	Mecanismele homeostaziei	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
5	Adaptarea evolutivă (filogenetică). Mecanismele adaptării evolutive. Caracterul relativ al adaptării evolutive. Legile adaptării evolutive. Adaptarea genetică. Adaptarea fiziologică	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
6	Adaptarea (acomodarea) fiziologică. Stabilitatea relativă a mediului intern. Modul de realizare a adaptării fiziologice. Trăsăturile adaptării fiziologice. Funcțiile adaptării fiziologice. Adaptarea fiziologică încrucișată	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
7	Mecanismele adaptării fiziologice	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
8	Adaptările organismelor animale sub influența principalilor ecofactori (temperatura, hrana, oxigenul și salinitatea)	4	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
9	Stresul. Eustresul și distresul. Sindromul general de adaptare	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector
10	Funcția adaptativă a comportamentului animal	2	prelegerea conversația euristică explicația	calculator videoproiector

Bibliografie

Cristina Ponepal – Bioadaptare – Note de curs, 2017

Misaila C., Elena Rada Misaila, Gabriela Vasile – Elemente de ecofiziologie animală, Ed. Tenpres, 2009

Bligh J., Cloudsey – Thompson J.L., Macdonald A.G. – Environmental Physiology of Animals, Blackwell Scientific Publications, 1976

Pora, E. A. Homeostazia, Ed. Științifică și encyclopedică, București, 1981

Pora E., Roșculeț M. – Stres – sindrom general de adaptare, Natura, 2:30-35

Selye, H. – Homeostasis and heterostasis, Percept. Biol. Med., 16: 441-445, 1973

Selye, H. – The evolution of the stress concept, Amer. Sci., 61, 692 p

Botnariuc N, Vădineanu A - Ecologie. Editura didactică și pedagogică. București, 1982.

Bligh, J., Cloudsley, J.L., MacDonald, A.G – Environmental physiology of animals, Blackwell Scientific Publications, 1976
 Alexandrina Popescu, Maria Suciuc – Biologie animal, Tipografia Universității din București, București, 1979
 Mișcalencu, D., Florica Mailat-Mișcalencu – Anatomia comparată a vertebratelor, Editura Didactică și Pedagogică, 1978
 Cociu M. – Etologie. Comportamentul animal, Editura ALL, București, 1999

8.2. Aplicații – Seminar / Laborator		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Adaptările organismelor vegetale și animale la deficitul de apă și la condiții extreme de temperatură	4	Experimentul Conversația euristică	Material biologic, instrumentar de laborator, Microscop, preparate formolizate, planșe herbar, suport video
3	Toleranța termică la animale. Reacții de apărare împotriva frigului și căldurii	2	Experimentul Conversația euristică	Material biologic Planșe herbar
4	Adaptările organismelor animale la parazitism	4	Experimentul Conversația euristică	Material biologic, material biologic conservat Instrumente de disecție Stereomicroscop, Microscop
5	Evoluția sistemului nervos în seria animală	4	Experimentul Conversația euristică	Material biologic formolizat Instrumente de disecție
6	Adaptările tegumentului și producțiilor tegumentare în raport cu mediul de viață	4	Conversația euristică	Material biologic
7	Radiația adaptivă a mamiferelor la nivelul scheletului (dentiția, coloana vertebrală și scheletul apendicular)	6	Conversația euristică	Analiza colecției osteologice de mamifere

Bibliografie

Năstăsescu Maria, Suciuc Maria, Aioanei F. - Zoologia nevertebratelor. Manual de lucrări practice, partea a II-a. Editura Universității București, 1998.

Suciuc Maria, Popescu Alexandra - Lucrări practice zoologie. Editura Universității București, 1981.

David, A., Coroiu, I. - Zoologia vertebratelor. Practicum. Ed. Presa Univ. Clujeană, Cluj-Napoca, 148 pp., 2011

Tarnavski, I.T., Șerbănescu-Jitariu, G., Rădulescu-Mitroiu, N., Rădulescu, I. - Practicum de morfologie și anatomie vegetală, București, 1981.

Picoș, C.A. – Viața la temperatură extreme, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1976

Picoș, C.A., Năstăsescu, Gh. - Lucrări practice de fiziologie animală, Tipografia Universității din București, București, 1988

M. Stoica, I. Mihăilescu – Lucrări practice de anatomie și fiziologie animală, Editura Didactică și pedagogică, București, 1981

Cristina Ponepal – Bioadaptare – Lucrări de laborator, 2017

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

Competențele dobândite la disciplină permit absolvenților să lucreze ca: Ecolog - 213305, Inspector de specialitate ecolog - 213302, Referent de specialitate ecolog - 213303, Consilier ecolog – 213308.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Prezență și activitate	Înregistrare prezență și activitate curs	10%
	Test de verificare	Test scris	20%
	Evaluare finală	Probă scrisă	40%
10.5 Seminar/ Laborator	Colocviu de laborator Referat	Probă orală Prezentare referat	20% 10%
10.6 Standard minim de performanță	Prezența la toate lucrările de laborator și la minim 7 cursuri, nota 5 la testul de verificare, prezentarea referatului și rezolvarea în proporție de 50% a cerințelor de la lucrările de		

	laborator; 2 puncte la evaluarea finală	
Data completării	Titular de curs	Titular de seminar / laborator
30.09.2021	Lect. univ. dr. Ponopal Maria Cristina	Lect. univ. dr. Ponopal Maria Cristina
Data avizării în departament	Director de departament	Director de departament
30.09.2021	Conf. univ. dr. Soare Cristina Liliana	Conf. univ. dr. Soare Cristina